Un ‘Josafat' universal

El Municipal de Girona estrena una adaptació professional de la novel·la homònima, en clau de musical, incorporant l'autor Prudenci Bertrana com un personatge més de la tragèdia ambientada a la catedral

Una imatge dels assajos de l'obra Foto: JOAN SABATER.

Quines claus es poden donar per atrapar l'interès de l'espectador amb una novel·la escrita fa més d'un segle? Com convertir en musical de masses la història terrible i boja de Josafat? Aquest és el repte de l'equip format pel dramaturg Josep Pujol, la música de Marc Timon i la posada en escena de Joan Solana. La recepta ha estat buscar el costat més humà de tots, explorar en les “emocions universals a partir del mite local de Girona”. Fins i tot, en aquesta producció apareix el mateix Bertrana que comença com el manipulador dels protagonistes (“el titellaire”, matisa Timon) però acaba esdevenint presa de la seva pròpia creació. Tots es juguen les naus per aconseguir una fita, aparentment poc acomodatícia a la societat del 1906, i perden. Però en el passatge, amb una música a voltes èpica i puntualment lenta (amb una partitura “cada cop més vertiginosa”), el públic quedarà trasbalsat per la potència de la tragèdia i també per una posada en escena acurada. Solana celebra la riquesa dels poemes que es canten en els temes musicals, així com el treball audiovisual, per aconseguir un recurs expressiu significatiu. Solana entén que cal fer una lectura simbolista a la novel·la de Josafat. Des del símbol, s'aspira a les referències comunes, a les situacions universals on tots s'hi poden sentir identificats. I també escandalitzats, si cal. L'obra avui fa una primera sessió, en clau d'assaig general, i contempla dues funcions demà (21 h) i diumenge (19 h).

El Teatre Municipal de Girona és el productor del musical. Solana admet que el projecte s'ha anat fent gran a mesura que avançava. Timon admet que, tot i que sempre es va parlar de fer “un musical sense complexos, ningú no s'esperava que creixés tant”. El resultat és un càsting amb deu actors, quatre d'ells protagonistes: Josafat (Xavier Ribera-Vall), Fineta (Judith Tobella), Pepona (Gara Roda) i Prudenci Bertrana (Marc Pujol), i un cor que es multiplica en molts personatges per il·lustrar la societat de Girona del moment. Josafat, efectivament, es debat entre la seva fe religiosa i la seva pulsió irrefrenable pel sexe. Però és que ell és l'objectiu de dues dones: Fineta i Pepona. Si la primera canta a l'amor sense cap tipus de repressió, la segona és l'amiga d'infància de Josafat i que, tot i tenir pitjors armes, no deixa de lluitar pel seu amor. Timon troba molt interessant la voluntat de fer créixer aquest personatge que permet un conflicte notable en aquest triangle amorós. És més, Pepona no es revela com a la noia dèbil, sinó perseverant en la seva lluita, tot i que sigui sempre amb inferioritat. Per a Solana, a més, Pepona (que té molta més força que en l'original sense arribar a ser protagonista com el mateix Josafat o Fineta) és una reivindicació del món rural, “ella és com una olivera, com una vinya, ha fet arrels, ha patit molt però no deixa de lluitar”. Si la derrota d'aquest personatge ja es preveu d'arrencada, Fineta perd quan vol estimar massa. Josafat embogeix incapaç de refrenar la seva pulsió sexual. També Bertrana és un perdedor. Perquè escriu una novel·la amb la voluntat que la ciutat es reconegui tal com és (“qui vol conèixer una ciutat s'hi ha de submergir”, avala Solana) i acabarà sent-ne expulsat.

En aquest sentit, doncs, Josafat no és un musical de final feliç. Solana demana que la ficció, per ser útil, ha de remoure i no és pas aquesta tendència en les cartelleres dels musicals, habitualment: si no incomoda, perd part del seu valor artístic. Tot i que no hi ha res tancat, s'estima que, molt probablement, es faran més actuacions al Municipal de Girona i es pretén que tingui una vida més enllà de la ciutat de Josafat. Per ara, diu esperançat

Timon, hi ha molts elements per ser optimistes. De moment, ja és pràcticament un miracle que s'aixequi el teló amb una novel·la fosca, escrita abans de la Setmana Tràgica.

Publicat a:
-Cultura 21-02-2014 Pàgina 8

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/718654-un-josafat-universal.html?cca=1&piwik_campaign=rss&piwik_kwd=mesCultura&utm_source=rss&utm_medium=mesCultura&utm_campaign=rss